

Geachte waarnemend Gouverneur
Geachte Griffier
Geachte leden van de Deputatie
Geachte collega's

Een beroemd Brits staatsman zei ooit -en ik citeer- : "Ik zal zeer lang spreken, want ik heb niet voldoende tijd en energie gestoken in een korte speech". Maak u dus niet te veel zorgen, collega's, u hoeft van mij geen urenlange tussenkomst te vrezen.

Sinds een klein jaar maak ik deel uit van deze Raad. Sta mij dan ook toe eerst en vooral een aantal mensen te bedanken.

Ik dank de Gedeputeerden, voor het werk dat zij in dit eerste jaar geleverd hebben. En ook de mensen van de administratie verdienen de nodige erkenning en waardering van onze Sp.a-fractie.

Ik dank de collega's in meerderheid én oppositie voor de fijne samenwerking. Als nieuwkomer viel het mij meteen op in wat voor een vriendschappelijke sfeer hier gewerkt wordt. Men spreekt elkaar hier aan met de voornaam, er worden hier aan de lopende band handen geschud en er wordt gekust en geknuffeld dat het een lieve lust is. Voor de Bond Zonder Naam is in de Oost-Vlaamse provincieraad weinig werk aan de winkel.

Mijn grootste dank echter gaat uit naar mijn twee collega's Greet en Peter. Hun ervaring, hun advies en hun inzet voor en achter de schermen zijn voor onze fractie van zeer grote waarde.

Beste collega's,

"The Duty of an Opposition is to oppose", is een citaat dat wordt toegekend aan de politicus Randolph Churchill, de zoon van de beroemde Britse staatsman die ik in het begin citeerde.

Maar eigenlijk klopt de inhoud van dit citaat niet helemaal, als je het mij vraagt. Als oppositie heb je eigenlijk 4 mogelijkheden: 1) voor zijn en goedkeuren 2) tegen zijn en afkeuren 3) verbeteren, of 4) aanvullen.

Onze fractie heeft de toekomstplannen van de Deputatie dan ook met veel aandacht bestudeerd. We hebben een aantal zaken gelezen waar we ons graag in terugvinden. Maar eerlijk gezegd, van sommige hoofdstukken gaan onze tenen toch even krullen.

Laat ons eerst op zoek gaan naar raakpunten:

We zijn als fractie zeer verheugd dat de huidige coalitie wil blijven inzetten op de veiligheid van de zwakke weggebruiker en verder werk wil maken van de aanleg van fietspaden en fietssnelwegen.

En trouwens, wat betreft alternatieve en milieuvriendelijke transportmiddelen: het heeft mij veel plezier gedaan dat de Provincie het breed gedragen project om een waterstoffrein te implementeren in het havengebied, mee zal ondersteunen.

Ook onze kwetsbare Oost-Vlaamse flora en fauna laat de huidige beleidsploeg niet onberoerd en dat is een goed zaak. Ik was bijzonder opgetogen dat de Deputatie ingegaan is op mijn vraag in de provincieraad van oktober om de opvangcentra voor verwaarloosde en geblesseerde dieren en vogels extra financiële steun te geven. Ik hoef u dan ook niet te vertellen dat het nieuwe opvangcentrum voor vogels en wilde dieren in Het Leen onze grootste steun en appreciatie krijgt.

Het is ook fijn te lezen dat de Provincie Oost-Vlaanderen de Mondiale Solidariteit ernstig neemt en samenwerkingsverbanden blijft uitwerken met gebieden in de Filippijnen en Rwanda. Maar van mij mag het allemaal een beetje meer zijn, eerlijk gezegd. De symbolische 0,7 procent van het budget wordt inderdaad gehaald, maar daar blijft het ook bij. Weet u, al in de jaren '80 van de vorige eeuw ijverden organisaties zoals 11.11.11 om die 0,7 procent voor ontwikkelings-samenwerking door lokale en bovenlokale besturen omhoog te krijgen. Het is een beetje triestig te zien dat de Provincie op vlak van solidariteit nu meer dan 30 jaar later nog steeds geen eurocent méér wil uitdelen dan wat vereist is. En sta mij toe even teleurgesteld te kijken in de ogen van de fractieleiders van Groen en CD&V, twee partijen die de naastenliefde hoog in het vaandel dragen.

Iets totaal anders waarvoor wij ook onze teleurstelling niet onder stoelen en banken kunnen steken, is de afschaffing van de evenementenbussen. Zo jammer, collega's! Dat was toch een groot succes? Het gevolg was dat op grote evenementen meer mensen hun auto thuis lieten staan, wat dan ook zorgde voor een minder minder files en minder grote ecologische voetafdruk. Ik vraag mij nu af of jullie die afschaffing gaan doortrekken naar de Oudejaarsnacht-bussen en de Ronde-van-Vlaanderen-bussen? Wij als Sp.a-fractie hopen echt dat u dat niet zal doen. Wij hopen hierbij op het lobby-werk van de partij Groen, die hier deel uitmaakt van de meerderheid.

En dan het onderwijs. Ook de toekomstplannen van de Deputatie omtrent het Provinciaal onderwijs kunnen grotendeels onze goedkeuring genieten. We zijn blij dat het aanvullend en gespecialiseerd onderwijs blijft centraal staan en dat het beleid van de vorige ploeg voortgezet wordt.

Waar ik wel mijn bedenkingen over heb, collega's, is waarom de Provinciale scholen nu plots van naam moeten veranderen. Ik vind dit een kostelijk folietje met alweer een grote ecologische voetafdruk waarbij ik mij toch de vraag stel of dit nu echt wel nodig is.

Wij als socialisten blijven waakzaam wat betreft uw plannen omtrent het Provinciaal onderwijs. Zo stellen mijn twee collega's en ikzelf ons luidop de vraag: hoe zit het nu eigenlijk met de visie van de Deputatie op de maximumfactuur in het onderwijs? Wij vinden daarover niets terug in de nota. Toch een beetje angstwekkend, aangezien we nu weten dat NVA-minister Ben Weyts heeft laten weten dat hij tegen de maximumfactuur is. Waarbij voor de zoveelste keer aangetoond wordt dat de Nieuw Vlaamse Alliantie een politieke partij is die zich niet te veel aantrekt van de Vlamingen die het financieel moeilijk hebben.

En dan is er iets wat ik niet goed begrijp over de hoofddoeken. Heb ik het correct dat de Provincie zich gaat neerleggen bij het Vlaamse dictaat dat wij geen hoofddoeken meer mogen toelaten in ons onderwijs, terwijl de steden en gemeenten dat wél mogen? Dat is toch een ongelijke behandeling binnen het officieel gesubsidieerde net, wat dus eigenlijk niet kan. Ik denk dat een juridische re actie van de Deputatie hierover echt nodig is.

En wat gaat u doen met de honderden Sikh families die in onze provincie wonen? U weet wel, die mensen die een tulband dragen omdat ze hun haar niet knippen. Gaat u die ook de toegang tot de schoolpoort weigeren? Volgens de Verenigde Naties zijn de Sikhs namelijk een volk en geen godsdienst. Dit heeft dus niets te maken met religieuze symboliek. Gelukkig, collega's, dat de Catalanen en de Schotten geen tulband dragen, of het kot zou te klein zijn.

En misschien nog een klein detail maar voor ons niet onbelangrijk: vroeger waren dé 3 kernbegrippen van het Provinciaal onderwijs: "kwaliteitsvol, pluralistisch en betaalbaar". Vandaag lees ik in de tekst enkel: "modern en kwaliteitsvol". Wat wil dat eigenlijk zeggen, Meneer Moens "modern"? Het is mij eerlijk gezegd niet helemaal duidelijk wat u verstaat

onder “modern” onderwijs, maar het is de hoop van mijn fractie dat “modern” voor de Deputatie gelijk staat aan “pluralistisch” en “betaalbaar”!

Het zijn misschien allemaal maar details, collega's, maar hoe dieper ik graaf in de details van het meerjarenplan, hoe vaker ik de neiging heb om alweer diep in de ogen te willen kijken van de collega's van de fracties van Groen en CD&V. Heb ik het bijvoorbeeld goed begrepen dat de nieuwe bestuursploeg afscheid neemt van de statutaire tewerkstelling? En wat zeggen jullie sociale partners en syndicale vertegenwoordigers daarvan? U beseft toch dat u daarmee de financiële bestaanszekerheid van een heleboel hard werkende mensen in gevaar brengt? Sorry, collega's, maar dit begrijp ik echt niet.

Maar bon, ik zal mij rechtekken aan het formidabele hiep-hiep-hoera-nieuws dat de provincie Oost-Vlaanderen zich wil profileren als aantrekkelijke werkgever door de maaltijdcheques op te trekken van 6,5 euro naar 8 euro. Daar zullen die afgedankte statutairen zonder twijfel enorm blij mee zijn! En als u zich nu afvraagt of dit ironisch bedoeld is: ja, dit is ironisch bedoeld!

En over ironie gesproken: de Provincie Oost-Vlaanderen, en ik citeer: “ondersteunt de lokale handel, zet zich in voor de promotie van Oost-Vlaamse streekprodukten, ondersteunt bedrijven die de CO2-uitstoot willen reduceren en de klimaatsverandering aanpakken en ondersteunt duurzame economische groei ”.

Allemaal goed en wel, waarom geeft u dan niet zelf het goede voorbeeld? Waarom geeft de Deputatie geen instructies aan diegenen die in dit eigenste gebouw de maaltijden verzorgen om verse lokale produkten te gebruiken?

Vorige maand bestelde onze fractie een kaasschotel met brood voor aanvang van de Provincieraad. De kaas was van minabele industriële makelij, terwijl er op nog geen 500 meter van hier een ambachtelijke Oost-Vlaamse kaasmakerij gelegen is die tot ver buiten onze landsgrenzen bekend is. Er zijn trouwens nog een aantal andere zeer goede kaasmakerijen in deze provincie, nietwaar Mevrouw De Sutter.

En dat is niet alles, Gedeputeerde Grillaert. U serveert ons industriële supermarkt-sandwiches die waarschijnlijk in Oost-Europa vorgebakken zijn, terwijl er hier in de zijstraten van het Provinciehuis maar liefst drie ambachtelijke, warme Oost-Vlaamse bakkers van topkwaliteit zijn. En ik wil er echt geen karikatuur van maken, maar de kaasschotel was versierd met stukjes kiwi. Kiwi's collega's! In alle Oost-Vlaamse tuinen vallen in deze tijd van het jaar de lekkerste appels en peren van de bomen, en wij moeten in dit Provinciehuis kiwi's eten, die van de andere kant van de wereld met vliegtuigen naar hier worden gebracht.

Mevrouw Grillaert, als u de Oost-Vlamingen wil overtuigen om lokale, gezonde en milieuvriendelijke streekprodukten te consumeren, wel, alstublieft, begin dan met uzelf en geef in dit huis van vertrouwen het goede voorbeeld!

Ik keer terug naar het meerjarenplan: volgens mij, collega's, staan er ook gewoon fouten in de nota. Dingen die niet kunnen. Zo lees ik dat de Provincie Oost-Vlaanderen -en ik citeer- “Een regisseurs-rol zal opnemen voor windlandschappen”. Klinkt allemaal wel mooi, maar hebben we niet onlangs gelezen in de beleidsnota van de Vlaamse regering dat zij een regisseursrol gaan opnemen voor windlandschappen? Ik kan mij vergissen maar ik vrees dat jullie die regisseurs-rol niet gaan mogen opnemen.

En wat de begroting ten gronde betreft, collega's, moet ik toch even mijn wenkbrauwen fronsen bij het lezen van de volgende zin: “Een gezond financieel beleid is onze doelstelling”. Wel, eerlijk gezegd, collega's, volgens mij klopt dit toch niet helemaal. Nu, wat de vorige beleidsploeg allemaal van goeds of kwaads gedaan heeft, dat weet ik niet, ik was hier niet.

Maar het valt toch enorm op dat jullie een financieel zeer, zeer gezonde provincie hebben geërft van de vorige deputatie, met een financiële reserve om “u” tegen te zeggen! Maar als we dan de schuldratio eens bekijken in het meerjarenplan, dan zien we dat jullie vertrekken bij 62 miljoen euro en dan in 2025 eindigen met 147 miljoen euro. Is dat dan “De kracht van verandering en goed beheer”? De schuldratio doen stijgen? Ik dacht het niet...

En tot slot, collega's, wat mij het meeste opvalt in dat jaar dat ik hier rondloop? Wel, dat is dat ik steeds weer met lede ogen moet vaststellen hoe weinig slagkracht en hoe weinig overtuigingskracht de deputatie uitstraalt! Wat ik vaak mis is een gemeenschappelijke missie en een duidelijke visie op korte en op lange termijn.

Weet u, collega's -en het staat misschien een beetje los van het meerjarenplan- maar wat de werking van dit instituut betreft: ik mis vaak de drang van de Deputatie tot het bepalen van een politieke strategie en een politiek ernstig gefundeerd argumentarium na het nemen van belangrijke beslissingen, en dit bij wijze van voorbereiding op de debatten in de maandelijkse Provincieraad.

Ik verklaar mij nader. En om dit te illustreren heb ik een zeer goed recentelijk voorbeeld, namelijk punt 8 uit de agenda van de Provincieraad van vorige maand, waarbij -u herinnert het zich nog- de opheffing van de aanvullende leningen bij verbouwingen van woningen, op de agenda stond.

Wel, ik kan u zeggen, geachte leden van de Deputatie én fractieleiders van de meerderheid: u bent toen niet samengekomen om u voor te bereiden op een politiek debat. U bent niet samengekomen om te onderzoeken op welke manier u het best de kritische opmerkingen van de oppositie zou kunnen counteren. U bent niet samengekomen om te kijken op welke manier men best zou kunnen uitleggen waarom beslist werd om honderden en honderden Oost-Vlamingen die het financieel moeilijk hebben te gaan straffen door hun een woonlening af te pakken, een woonlening die de Provincie Oost-Vlaanderen nota bene nauwelijks iets kost.

Meneer Moens en collega's, het was echt triestig om te zien. En het was niet de eerste keer, het was de zoveelste keer. Mevrouw De Troyer heeft jullie voor de zoveelste keer geconfronteerd en onder tafel gepraat met ernstige en gefundeerde argumenten. Ook meneer Blommaert, Meneer Windels en Meneer Taylor, ze stelden allemaal kritische vragen, maar het was precies alsof ze tegen een muur aan het praten waren!

Nu, ik weet het wel, hoor: op het einde van het debat is er de stemming en de meerderheid wint de stemming altijd tegen de minderheid.

Maar het gaat ons niet enkel om de tegenstand om de tegenstand, of een soort van naïeve drang naar een debatcultuur in dit instituut, maar wat wij als oppositie willen weten is: wat is uw visie als Deputatie? En waarom heeft u precies die of die beslissing genomen? En wat zijn de precieze argumenten die er voor gezorgd hebben dat u een bepaalde beslissing genomen hebt? Dit zijn vragen waar wij jammer genoeg niet altijd duidelijke antwoorden op krijgen.

Geachte Deputatie, ook de Sp.a-fractie heeft een meerjarenplan. Ons plan is om waakzaam te zijn. Ons plan is om kritisch te zijn. Ons plan is om uw werk te beoordelen, goed te keuren, af te keuren, te verbeteren of aan te vullen.

Mevrouw De Troyer, Meneer Hertog en ikzelf: wij houden onze ogen open, onze oren gespist en zullen het niet nalaten onze stem te laten horen.

Dat beloven wij aan u, geachte gedeputeerden. En dat beloven wij aan alle Oost-Vlamingen.

Ik dank u.

Bruno Matthys
Fractieleader Provincieraad Sp.a Oost-Vlaanderen
2 december 2019